

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET KEKO PROTIV HRVATSKE

(Zahtjev br. 21497/12)

PRESUDA

STRASBOURG

5. prosinca 2013.

Ova je presuda konačna. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Keko protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

Elisabeth Steiner, *predsjednica*,

Linos-Alexandre Sicilianos,

Ksenija Turković, *suci*,

i André Wampach, *zamjenik tajnika Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 12. studenoga 2013.,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena toga dana:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 21497/12) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatski državljanin, g. Šime Keko („podnositelj zahtjeva“) podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija“) dana 20. ožujka 2012.

2. Podnositelja zahtjeva zastupao je g. I. Debelić, odvjetnik iz Raba. Hrvatsku Vladu („Vlada“) zastupala je njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

3. Dana 28. ožujka 2013. Vlada je obaviještena o zahtjevu.

OKOLNOSTI PREDMETA

4. Podnositelj zahtjeva rođen je 1943. i živi u Rabu.

A. Građanski postupak

5. Dana 20. lipnja 2001. brat podnositelja zahtjeva J. K. pokrenuo je pred Općinskim sudom u Rabu parnični postupak protiv podnositelja zahtjeva i njihovog oca, tražeći da se utvrdi njegovo suvlasništvo na kući čiji je vlasnik prethodno bio njihov otac.

6. Dana 20. veljače 2002. podnositelj zahtjeva podnio je protutužbu protiv J.K.

7. Presudom od 4. listopada 2004. gđa L.P.M., kao sudac pojedinac Općinskog suda u Rabu, presudila je u korist J.K. i odbila podnositeljevu protutužbu.

8. Presudom od 12. prosinca 2007. Županijski sud u Rijeci odbio je podnositeljevu žalbu i potvrdio prvostupanjsku presudu. Ova je presuda podnositeljevu punomoćniku uručena 14. siječnja 2008.

9. Dana 23. siječnja 2008. podnositelj zahtjeva podnio je Ustavnom sudu Republike Hrvatske ustavnu tužbu protiv presuda redovnih sudova. Žalio se, *inter alia*, da je prvostupanjsku presudu u ovom predmetu donijela osoba čije je imenovanje za suca kasnije ukinuo Upravni sud Republike Hrvatske.

10. Dana 6. ožujka 2012. Ustavni sud odbio je podnositeljevu ustavnu tužbu. Ustavni sud je odlučio da su presude Upravnog suda kojima se

ukidaju sudačka imenovanja imale samo *ex nunc* učinke te da je stoga prvostupanjsku presudu u njegovom predmetu donijela osoba koja je u relevantno vrijeme bila sutkinja. Ova je odluka podnositeljevu zastupniku uručena 15. ožujka 2012.

B. Postupci povezani sa sutkinjom L. P. M.

11. U međuvremenu, dana 26. studenoga 2003. Državno sudbeno vijeće imenovalo je gđu L.P.M. sutkinjom Općinskog suda u Rabu. L.P.M. je svoju funkciju preuzela 15. prosinca 2003.

12. Međutim, izvjesna gđa N.M., koja se također natjecala za istu funkciju, Ustavnom je sudu podnijela zahtjev za zaštitu ustavom zajamčenih prava i sloboda čovjeka i građanina protiv navedene odluke Državnog sudbenog vijeća, tvrdeći da L.P.M. ne zadovoljava zakonske uvjete za imenovanje.

13. Presudom od 2. prosinca 2004. Upravni sud je presudio u korist N.M. i poništio odluku Državnog sudbenog vijeća. Sud je utvrdio da L.P.M. u vrijeme kad je objavljen oglas za pravosudnu funkciju nije imala potrebno radno iskustvo kao sudski savjetnik.

14. Dana 13. srpnja 2005. Ustavni sud je odbio ustavnu tužbu L.P.M. koja je uslijedila.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

15. Mjerodavne odredbe Zakona o sudovima koji je bio važeći u relevantno vrijeme („Narodne novine“, br. 150/05, 16/07 i 113/08), koji je uređivao zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku kao pravni lijek za duljinu trajanja sudskih postupaka, navedene su u predmetu *Praunsperger protiv Hrvatske*, br. 16553/08, stavak 21., od 22. travnja 2010.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE ZBOG PREDUGOG TRAJANJA POSTUPKA

16. Podnositelj se žalio da je duljina trajanja postupaka nije spojiva sa zahtjevom „razumnog roka“ koji je propisan u člankom 6. stavak 1. Konvencije, a koji glasi kako slijedi :

„Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ..., svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni sud...u razumnom roku...ispita njegov slučaj”

A. Dopuštenost

17. Vlada je smatrala da podnositelj zahtjeva nije iscrpio sva domaća pravna sredstava za duljinu trajanja parničnog postupka pred redovnim sudovima.

18. Podnositelj zahtjeva osporio tu tvrdnju.

19. Sud najprije upućuje na svoju odluku u predmetu *Slaviček* u kojoj je presudio da je od 15. ožujka 2002. ustavna tužba prema članku 63. Ustavnog Zakona o Ustavnom sudu predstavljala učinkovito domaće pravno sredstvo za duljinu trajanja sudskih postupaka u Hrvatskoj (vidi predmet *Slaviček protiv Hrvatske* (odl.), br. 20862/02, ESLJP, 2002-VII). Dalje upućuje na svoju presudu u predmetu *Pavić* u kojoj je presudio da je od 29. prosinca 2005. zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku prema člancima 27. i 28. Zakona o sudovima postao učinkovito domaće pravno sredstvo za duljinu trajanja sudskih postupaka u Hrvatskoj (vidi predmet *Pavić protiv Hrvatske*, br. 21846/08, stavak 36., 28. siječanj 2010.). Slijedi da je u razdoblju između 15. ožujka 2002. i 28. prosinca 2005. podnositelj zahtjeva trebao podnijeti ustavnu tužbu zbog duljine trajanja postupka u dijelu pred prvostupanjskim i drugostupanjskim sudom, dok je u razdoblju između 29. prosinca 2005. i 14. siječnja 2008. (datum kada je podnositeljevu zastupniku uručena žalbena presuda) trebao podnijeti zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku. Međutim, on to nije učinio. Slijedi da je onaj dio podnositeljevog zahtjeva koji se odnosi na dio postupka u dijelu pred redovnim sudovima nedopušten prema članku 35. stavku 1. Konvencije zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava i mora biti odbijen u skladu s člankom 35. stavkom 4. Konvencije.

20. S druge strane, u mjeri u kojoj se ovaj zahtjev odnosi na duljinu trajanja postupka u dijelu pred Ustavnim sudom, Sud smatra da nije očigledno neosnovan u smislu članka 35. stavka 3.(a) Konvencije. Također primjećuje da nije neosnovan ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga se mora proglasiti dopuštenom.

B. Osnovanost

21. Razdoblje koje treba uzeti u razmatranje počelo je 23. siječnja 2008. kad je podnositelj zahtjeva podnio ustavnu tužbu, a završilo je 15. ožujka 2012. kada je odluka Ustavnog suda uručena punomoćniku podnositelja zahtjeva. Stoga je ono trajalo otprilike četiri godine i dva mjeseca.

22. Sud ponavlja da se razumnost duljine trajanja postupka mora ocijeniti u svjetlu okolnosti predmeta i s obzirom na sljedeće kriterije: složenost predmeta, ponašanje podnositelja zahtjeva i nadležnih vlasti te ono što je od važnosti za podnositelja zahtjeva u sporu (vidi, među mnogim ostalim izvorima, *Frydlender protiv Francuske* [VV], br. 30979/96, stavak 43., ESLJP 2000-VII).

23. Sud je često utvrđivao povrede članka 6. stavka 1. Konvencije u predmetima u kojima su se otvarala slična pitanja kao u ovom predmetu

(vidi predmet *Oršuš i ostali protiv Hrvatske* [VV], br. 15766/03, stavci 108. – 110., ESLJP, 2010. i *Šikić protiv Hrvatske*, br. 9143/08, stavci 33. – 38., 15. srpnja 2010.).

24. Nakon što je pregledao sve podnesene materijale, Sud smatra da Vlada nije iznijela nijednu činjenicu ili tvrdnju koja bi ga mogla uvjeriti da donese drugačiji zaključak u ovom predmetu. Imajući u vidu svoju sudsku praksu o toj temi, Sud smatra da je u ovom predmetu duljina trajanja postupka bila prekomjerna te da nije zadovoljila zahtjev „razumnog roka”.

25. Stoga je došlo do povrede članka 6. stavka 1.

II. OSTALE NAVODNE POVREDE ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

26. Podnositelj zahtjeva je također prigovario temeljem članku 14. Konvencije, članku 1. Protokola br. 1. i članku 1. Protokola br. 12. Konvencije da je bio diskriminiran samim time što je prvostupanjsku presudu donijela osoba čije je imenovanje za suca kasnije poništeno.

27. Sud, kao gospodar pravne kvalifikacije činjeničnog stanja, smatra da ovaj prigovor treba razmotriti u okviru zahtjeva „zakonom ustanovljeni” iz članka 6. stavka 1. Konvencije.

28. S tim u vezi, Sud primjećuje da je Ustavni sud, oslanjajući se na svoju prethodnu praksu, odlučio da presude Upravnog suda kojima se poništavaju sudačka imenovanja mogu samo proizvesti učinak *ex nunc* te da je stoga prvostupanjsku presudu u podnositeljevu predmetu donijela osoba koja je u relevantno vrijeme bila sudac. Slijedi da je prvostupanjski sud bio „ustanovljen zakonom” u smislu članka 6. stavka 1. Konvencije.

29. Slijedom navedenog, ovaj prigovor je nedopušten prema članku 35. stavku 3.(a) kao očigledno neosnovan te mora biti odbačen u skladu s člankom 35. stavkom 4. Konvencije.

III. NAVODNA POVREDA ČLANKA 13. KONVENCIJE

30. Konačno, podnositelj zahtjeva je prigovorio da za svoju tužbu o duljini postupka pred Ustavnim sudom nije imao učinkovito pravno sredstvo. Pozvao se na članak 13. Konvencije koji glasi kako slijedi:

„Svatko čija su prava i slobode, priznata ovom Konvencijom, povrijeđena ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim tijelima, čak i u slučaju kad su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.

31. Sud primjećuje da kada podnositelj zahtjeva, kao u ovom predmetu, tvrdi da je došlo do povrede prava koje daje Konvencija od strane sudske vlasti posljednje instance u domaćem pravnom sustavu, to podrazumijeva da je primjena članka 13. ograničena (vidi, primjerice, predmet *Juričić protiv Hrvatske*, br. 58222/09, stavci 100. – 101., 26. srpnja 2011.).

32. Slijedi da je ovaj prigovor nedopušten prema članku 35. stavku 3.(a) kao očigledno neosnovan te mora biti odbačenu skladu s člankom 35. stavkom 4. Konvencije.

IV. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

33. Članak 41. Konvencije navodi:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.“

A. Šteta

34. Podnositelj zahtjeva potraživao je 50.000 eura (EUR) na ime materijalne štete i 10.000 eura (EUR) na ime nematerijalne štete.

35. Vlada je osporila ta potraživanja.

36. Sud ne nalazi nikakvu uzročnu vezu između utvrđene povrede i navodne materijalne štete; stoga odbija ovaj zahtjev. S druge strane, podnositelju zahtjeva dodjeljuje 2.000 eura (EUR) na ime nematerijalne štete.

B. Troškovi i izdaci

37. Podnositelj zahtjeva također je potraživao 4.500 eura (EUR) za troškove i izdatke nastale pred domaćim sudovima te 847 eura (EUR) za one nastale pred Sudom.

38. Vlada je osporila ta potraživanja.

39. Uzimajući u obzir dokumente koje posjeduje i svoju sudsku praksu, Sud odbija zahtjev za naknadu troškova i izdataka u domaćem postupku te smatra razumnim podnositelju zahtjeva dodijeliti iznos koji je tražio za postupak pred Sudom.

C. Zatezna kamata

40. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *Utvrđuje* da je prigovor o prekomjernoj duljini trajanja postupaka pred Ustavnim sudom dopušten, dok je ostatak zahtjeva nedopušten;
2. *Presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije;

3. *Presuđuje*

(a) da tužena država podnositelju zahtjeva u roku od tri mjeseca treba isplatiti sljedeće iznose koje je potrebno preračunati u hrvatske kune po tečajnoj stopi važećoj na dan namirenja:

(i) 2.000 eura (EUR) (dvije tisuće eura), uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati, na ime nematerijalne štete;

(ii) 847 eura (EUR) (osam stotina četrdeset i sedam eura), uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati podnositelju zahtjeva, na ime troškova i izdataka;

(b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja na navedene iznose plaća obična kamata koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;

4. *Odbija* preostali dio podnositeljeva zahtjeva za pravičnom naknadom.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 5. prosinca 2013. u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika suda.

André Wampach
Zamjenik tajnika

Elisabeth Steiner
Predsjednica

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

